

خود ویرانگری هنرمند

◀ اکرم جهان مرد آرانی *

هنر، مسیری در زندگی می‌گشاید که با پای چوبی معلق نمی‌توان از آن گذشت. هنر پا و ابزار خاص خودش را دارد و خیر از گنجینه‌ای می‌دهد که قفل آن با هیچ کلید مادی و روزه مره گشودنی نیست. و هنرمندان از جمله فیلمسازان، که نقش بسیار مهمی در باورهای افراد و فرهنگ ایجاد می‌کنند و نقششان در پیشگیری از بحران‌های اجتماعی بسیار جدی و تاثیر گذار است.

خانواده هنرمندان نقش بسزایی در ترویج فرهنگ و استعداد یابی در جامعه دارند. از نگاهی دیگر در واقع جامعه‌ای که فقر هنر داشته باشد، آسیب پذیرتر و ملتهدتر از جوامع دیگر می‌شود.

هنر روح مخاطب را تسخیر می‌کند و او را آماده می‌سازد برای تزریق و الهام بخشیدن آموزش‌های معرفتی و اجتماعی. تعاملات اجتماعی فیلمسازان و رابطه تنگاتنگ آن‌ها با سبک زندگی پر فشار اقبال جامعه و دغدغه‌های ذهنی بسیاری برای آن‌ها می‌آفریند که البته این دغدغه‌ها معمولاً بر موقعیت‌های حساس جامعه متمرکز می‌شوند، موقعیت‌هایی که تاکید می‌کنند معضل‌هایی در جامعه وجود دارد تا شاید بازنگری در قوانین شود، وقتی فیلم‌سازی، فیلمش کنار گذاشته می‌شود در واقع بخشی از زندگی او تخریب می‌شود، حتی اگر فیلم چند سال بعد اکران بگیرد، استرس ناشی از رد خلق هنری، آثار تخریب روانی و مغزی در او به دلیل

داشتن رابطه حسی و عمیق با آفرینش خود نمایان می‌شود. از طرف دیگر نگاهی به سبک زندگی ناپایدار آن‌ها، به جهت مسافرت‌های لازم، انتظارات و مواجهه با انتقادات شدید و کاهش نیاز به غذا و خواب به دلیل ساعات کاری نامتداول و اجراهای بامدادی و دوری از خانه و خانواده، در نهایت کمبود انرژی، سلامت روانی آن‌ها را به مخاطره انداخته تا جایی که با افزایش سن و تقویت کننده‌های روانی منفی دیگر (مثل تورم، زندگی در شرایط تعلیق) بسیاری از آن‌ها ناامید شده و دیگر میلی به انجام کار ندارند و یا اگر میلی هم وجود داشت، توان انجام آن را از دست داده‌اند. در اینجاست که زندگی آن‌ها دچار بحران معنا شده و حس کاهش حمایت‌های اجتماعی، شجاعت زیستن را تا حد زیادی از او می‌گیرد. نحوه باز خورد و نگاه مخاطبین نسبت به عملکرد و آثار یک هنرمند منجر به درگیری و وسواس فکری می‌شود که یکی از عمده دغدغه‌های بزرگ در طول مسیر هنری یک فرد است که فشارهای روحی و روانی و آشفتگی فکری، آرامش او را مورد حمله قرار می‌دهد. تا حدی که خود را خسته و تنها در این مسیر می‌بیند و دیگر توان مقابله با آن را ندارد و ذهنش به سوی خود ویرانگری و پایان زندگی سوق می‌دهد. افسردگی علایم دارد و این علائم در اثر هنرمندان خود را نشان می‌دهد. نگاه اجمالی به اثر فیلمسازان، چشم انداز آن‌ها به زندگی را نشان داده و برد و باخت آن توسط روان‌شناس پیش بینی می‌گردد.

* روانشناس عمومی و مدیر مرکز مشاوره قطعه گمشده

